

Förbättrad vård för transpersoner.
Motion av Elin Bååth (Fi)

Innehåll

- Regionstyrelsens förslag 2016-09-22, § 227
- Motion 2015-11-23
- Ledningskontoret 2016-08-24
- Hälso- och sjukvårdsnämnden 2016-06-15, § 241

RS § 227 Motion. Förbättrad vård för transpersoner

RS 2015/743

AU § 232

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Motionen avstyrks i punkterna 1, 3 och 4
- I övrigt anses motionen besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande.

Elin Bååth, (F!), har lämnat motion till Regionfullmäktige angående ”förbättrad vård för transpersoner” och yrkar följande.

1. Resurser ska finnas med specialistkompetens i transfrågor i varje vårdsteg, d.v.s. på minst ett par vårdcentraler, på lasarett, ungdomsmottagning och i psykiatri. Dessa resurser skall konsulteras av övrig personal om en patient uppger om att hen är transperson.
2. Den som söker vård och stöd hos psykiatrien kring könsidentitetsfrågor ska behandlas av psykiatriker, psykolog eller kurator med särskild dokumenterad kompetens inom området, såvida patienten inte själv efterfrågar en annan person.
3. Vårdgivaren ska i alla steg kunna remittera till könsidentitetsutredning.
4. Den som önskar remiss till en av Sveriges sju könsidentitetsutredningsteam ska få det av den vårdgivare som tillfrågas, och inte ytterligare skickas vidare.
5. Information om var resurserna med specialistkompetens finns, samt hur vårdmöjligheterna ser ut för transpersoner, ska finnas tillgängliga på hemsida samt i broschyrer på samtliga vårdinrättningar inklusive elevhälsan.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden för synpunkter. De föreslår avslag på motionens yrkande i punkterna 1, 3, 4 och har lämnat yttrande som svar på övriga punkter i motionen. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även gett förvaltningen i uppdrag att i bokslutet 2016 återredovisa det förbättringsarbete som pågår inom området.

Ledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning att föreslå regionfullmäktige att avslå motionens yttrande i punkterna 1, 3 och 4. Bedömningen bygger på att a) specialistkompetens finns i nationella könsidentitetsutredningsteam på fastlandet dit gotländska patienter remitteras och b) att plan finns för att öka grundläggande kunskaper kring HBTQ inom hälso- och sjukvården på Gotland samt c) att de regler som tillämpas för remittering till könsidentitetsutredning följer riktlinjer som gäller för samtliga verksamheter i hälso- och sjukvården.

Regionfullmäktige föreslås anse yrkande 2 och 5 vara besvarade med hälso- och sjukvårdens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion 2015-11-23

Hälso- och sjukvårdsnämnden § 241 2016-06-07

Ledningskontoret 2016-08-24

Motion: Förbättrad vård för transpersoner
Till: Regionfullmäktige

Förbättrad vård för transpersoner

Forskning visar att 1-2% av befolkningen är transpersoner, vilket på Gotland skulle innebära ca 1000 personer. Transpersoner är en av samhällets mest osynliggjorda och utsatta grupper. 65% av alla unga transpersoner har exempelvis någon gång funderat på att ta sitt liv. Ett gott bemötande i vården är därför av yttersta vikt. I RFSL:s rapport från 2014 om livet på Gotland för HBTQ-personer framkommer det dock att bemötandet i vården är mycket bristfälligt. Utredningen pekar inte bara på bristande kompetens utan även direkta kränkningar.

En möjlighet för transpersoner är att genomgå en könsidentitetsutredning. Det möjliggör byte av juridiskt kön samt könsbekräftande vårdalternativ (hormonbehandling, operation etc). För närvarande ges könsidentitetsutredningar på 7 platser i Sverige. För att som gotländsk patient få en könsidentitetsutredning krävs en remiss från psykiatrin på Gotland. Gotländska transpersoner vittnar om att processen för att få komma till könsidentitetsutredning på fastlandet många gånger är en långdragen, plågsam och kränkande process. Vårdgivare är ofta osäkra i dessa frågor, men patienter beskriver även att de aktivt motarbetats av vårdgivare som inte vill remittera till könsidentitetsutredning, eller som rentav förnekar transidentiteten.

Transpersoners livssituation måste förbättras, och bemötandet i vården är grundläggande för att det ska bli möjligt. Vårdprocessen för könsidentitetsutredning måste kortas och kompetensen hos vårdgivare höjas. Dessutom behöver information om var specialkompetens finns och vilka vårdmöjligheter som finns tydliggöras för både medborgare och vårdpersonal.

Jag yrkar därför på

- Att det ska finnas resurser med specialkompetens i transfrågor i varje vårdsteg, dvs på minst ett par vårdcentraler, på lasarettet, ungdomsmottagningen och i psykiatrin. Dessa resurser *skall* konsulteras av övrig personal om en patient upplyser om att hen är transperson.
- Att den som söker vård och stöd hos psykiatrin kring könsidentitetsfrågor ska behandlas av psykiatriker, psykolog eller kurator med särskild dokumenterad kompetens inom området, såvida patienten inte själv efterfrågar en annan person.
- Att vårdgivare i alla steg ska kunna remittera till könsidentitetsutredning.
- Att den som önskar remiss till en av Sveriges 7 könsidentitetsutredningsteam ska få det av den vårdgivare som tillfrågas, och inte ytterligare skickas vidare.
- Att information om var resurser med specialkompetens finns, samt hur vårdmöjligheterna ser ut, för transpersoner ska finnas tillgängligt på hemsida, samt i broschyrer på samtliga vårdinrättningar inklusive elevhälsan.

Elin Bååth, Feministiskt initiativ

Regionstyrelsen

Motion. Förbättrad vård för transpersoner

Förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Motionen avstyrks i punkterna 1, 3 och 4
- I övrigt anses motionen besvarad med hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande.

Bakgrund

Elin Bååth, (Fi), har lämnat motion till Regionfullmäktige angående ”förbättrad vård för transpersoner”.

Elin Bååth, (Fi) yrkar på:

- 1) Att det ska finnas resurser med specialistkompetens i transfrågor i varje vårdsteg, d.v.s. på minst ett par vårdcentraler, på lasarett, ungdomsmottagning och i psykiatri. Dessa resurser skall konsulteras av övrig personal om en patient uppger om att hen är transperson.
- 2) Att den som söker vård och stöd hos psykiatri kring könsidentitetsfrågor ska behandlas av psykiatriker, psykolog eller kurator med särskild dokumenterad kompetens inom området, såvida patienten inte själv efterfrågar en annan person.
- 3) Att vårdgivaren i alla steg ska kunna remittera till könsidentitetsutredning.
- 4) Att den som önskar remiss till en av Sveriges 7 könsidentitetsutredningsteam ska få det av den vårdgivare som tillfrågas, och inte ytterligare skickas vidare.
- 5) Att information om var resurserna med specialistkompetens finns, samt hur vårdmöjligheterna ser ut för transpersoner ska finnas tillgängliga på hemsida, samt i broschyrer på samtliga vårdinrättningar inklusive elevhälsan.

Motionen har remitterats till hälso- och sjukvårdsnämnden för synpunkter. De föreslår avslag på motionens yrkande i punkterna 1, 3, 4 och har lämnat yttrande som svar på övriga punkter i motionen. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även gett förvaltningen i uppdrag att i bokslutet 2016 återredovisa det förbättringsarbete som pågår inom området.

Bedömning

Ledningskontoret delar hälso- och sjukvårdsnämndens bedömning att föreslå regionfullmäktige att avslå motionens yttrande i punkterna 1, 3 och 4. Bedömningen bygger på att a) specialistkompetens finns i nationella könsidentitetsutredningsteam på fastlandet dit gotländska patienter remitteras och b) att plan finns för att öka grundläggande kunskaper kring HBTQ inom hälso- och sjukvården på Gotland samt c) att de regler som tillämpas för remittering till könsidentitetsutredning följer riktlinjer som gäller för samtliga verksamheter i hälso- och sjukvården.

Regionfullmäktige föreslås anse yrkande 2 och 5 vara besvarade med hälso- och sjukvårdens yttrande.

Beslutsunderlag

Motion. Förbättrad vård för transpersoner, 2015-11-23.

Beslut HSN § 241 Remiss – Motion: Förbättrad vård för transpersoner inkl tjänsteskrivelse 2016-06-07 HSN 2015/560, 2016-06-07.

Ledningskontoret

Peter Lindvall
Regiondirektör

Skickas till

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden**2016-06-15**

Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott

2016-06-01

Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott

2016-06-07

HSN § 241 Remiss – Motion: Förbättrad vård för transpersoner

HSN 2015/560 Tjänsteskrivelse daterad 7 juni 2016

Motion

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att föreslå regionfullmäktige att avslå motionens yrkande på punkterna 1, 3 och 4 samt anse motionen besvarad på punkterna 2 och 5.
- Hälso- och sjukvårdsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att återredovisa resultaten av förbättringsarbetet i samband med bokslutet med särskild betoning på hur patientgruppen involverats.

Yrkanden

Ordföranden Stefaan De Maecker (MP) yrkar att:

- förvaltningen får i uppdrag att återredovisa resultaten av förbättringsarbetet i samband med bokslutet med särskild betoning på hur patientgruppen involverats.

Ordföranden finner bifall för såväl förvaltningens förslag som sitt eget yrkande.

Bakgrund AU § 232

Elin Bååth, (Fi), har lämnat motion till Regionfullmäktige angående ”förbättrad vård för transpersoner”. Hälso- och sjukvårdsnämnden har fått ärendet remitterat till sig för synpunkter.

Elin Bååth, (Fi), anser att transpersoners livssituation måste förbättras och att bemötande i vården är grundläggande för att det ska bli möjligt. Vidare anser motionären att vårdprocessen för könsidentitetsutredning måste kortas och kompetensen hos vårdpersonalen höjas. Informationen om var specialistkompetens finns och vilka vårdmöjligheter som finns bör också tydliggöras för medborgare och vårdpersonal. Motionen innehåller totalt fem yrkanden.

Patienter söker vården med många specifika frågeställningar för en medicinsk bedömning och behandling oberoende av könsidentitet. Hälso- och sjukvården har i uppdrag att alltid utgå från den enskildes behov och förutsättningar i varje enskilt möte. I förekommande fall finns idag strukturer och remitteringsvägar för könsspecifika frågor som exempelvis könskorrigering. Flertalet kompetenshöjande insatser och översyn av informationsmaterial, rutiner och styrdokument sker redan idag. Förvaltningen ställer sig inte bakom yrkande om resurser med

Justeringsman			Utdragsbestyrkande
---------------	--	--	--------------------

Hälso- och sjukvårdsnämnden**2016-06-15**

Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott

2016-06-01

Hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott

2016-06-07

specialistkompetens i transfrågor i varje vårdsteg och att vårdgivaren i alla steg ska kunna remittera till könsidentitetsutredning. Förvaltningen ställer sig ej heller bakom yrkandet att den som önskar remiss till en av Sveriges könsutredningsteam ska få det av den vårdgivare som tillfrågas.

Arbetsutskottets förslag till hälso- och sjukvårdsnämnden

Ärendet lämnas öppet till nämnden.

*Expedieras:
Regionfullmäktige*

Justeringsman			Utdragsbestyrkande
---------------	--	--	--------------------